

אנטומיה של מעשה זוועה

במדינה

העם

לדראן עולם

כראשיהשנה, במחנות הפליטים של כירדן, הפסידה ישראל במלחמה.

שום שנה בתולדותיה של מדינת ישראל לא נפתחה בצורה נוראה יותר מאשר תשמ"ג. יומה הראשון — א' בתשרי תשמ"ג — ייזכר לדראן עולם ביגול פשעה-מלחמה המחריד ביותר של מלחמת-הלבנון. ששע ש' הטיל צל שחור משחור על כמה מן המנהיגים הבולטים בישראל. מבחינה מדינית הפסידה ממשלת ישראל במלחמת-הלבנון כבר קודם לכן. לבן תבוסה מדינית זו באה לדי גילוי ביוזמת-השלום של רונלד רגן, בהחלטות ועידת-הפסי"ג נה הערבית בטאס. בקבלת-הפסי"ג שערך האפיפיור ליאסר ערפאת ור בשורה של מארעות אחרים. מבחינה צבאית היתה מלחמת-הלבנון רחוקה מלהוות ניצחון מרשימים.

אך השבוע, במחנות כירדן, בי-סימטות המרוצפות בגופות של נשים וילדים, הפסידה ישראל הרבה יותר מזה. היא נחלה תבוסה מוסרית כה מוחצת, עד כי יעברו שנים רבות, ואולי עשרות בשנים, עד שתחלים ממנה.

מלחמת-הלבנון, שהיתה עד לפני שבוע אסון, הפכה שואה.

ישראל האחרת, את כבודה של ישראל הצילו בימים קשים אלה אלפי המפגינים, אשר יצאו באופן ספונטאני לרחובות והפגינו נגד הוועדה (ראה עמודים 8'11).

למיליוני ידידיה של ישראל בי-עולם, שהסתכלו במירקעיה-הטלוויזיה בסלצות, היו הפגנות אלה רווחה. הן הוכיחו להם שיש ישראל אחרת, בענינים של גאון דרמטי, בעשן של צמיגים בוערים בכבישים, במטר המהלומות של השוטרים ואנשי המשמרה-הגבול, בגשם ההשמצות וההכפשות מפי האחרים על הפשע, נקבעה העובדה כי מנחם בגין, ארי-אל שרון וראאל איתן אינם נציגיה האמיתיים של ישראל, ובוודאי לא נציגיה הבלעדיים.

דיכאון נפשי, אך הזעם, ה-בושה והמחאה לא היו הרגש העמוק ביותר ששרד השבוע בישראל. הרגש העיקרי היה דיכאון נפשי.

מעולם לא היו המוני ישראל ה-טובה וההגונה כה מדוכאים, כפי שהיו השבוע.

מעולם לא דובר בבתי ישראלים כה הרבה על האפשרות של הגירה מן הארץ.

מעולם לא פשטו בארץ הייאוש והתיסכול, כפי שפשטו השבוע. לא רק נשים וילדים גרצחו ה-שבוע, לא רק בתים נהרסו. משוה יקר בליבו של האדם הישראלי גרצח ונהרס. משוה שאין לו תחילת.

על כל פשעיהם של האחרים לטבח-כירדן, נוסף גם הפשע הזה. חקירה באמת-לה, כמעט מי-אליה עלתה הדרישה כי כל מי שהיתה לו נגיעה כלשהי למאורעות כירדן, כל מי שרובצת עליו אחריות ישירה או עקיפה כלשהי, יתפטר מתפקידו מיד.

אך בשל ההתנוונות של ישראל כראשית תשמ"ג, אחרי מלחמת-הלבנון, היתה זאת דרישה חסרת-סיכוי, לא ראש-הממשלה, לא שר הביטחון, לא הרמטכ"ל ולא אף קצין בכיר הציע את התפטרותו. הכל העמידו פנים כאילו ניתן ל-המשין בחיים כרגיל, בשיגרת ה-יום, אחרי ששמה של ישראל הוכי-תם בעולם כפי שלא הוכתם מעולם. לכל היותר נאותו לשקול את הקמת ועדת-חקירה — צעד שנועד יותר לשים קץ לחיכוך ולחזור ל-שיגרה, מאשר להטיק מסקנות.

כתב האישום

כך זה קרה:

הצבא הגרמני כבש את הארץ. הוא קיבל הוראה מן הדורגים האזרחיים לתת יד חופשית למי-ליציות המזוינות של הפאשיסטים המקומיים — „עלב החי צים" בהונגריה, „מישמר הבר זל" ברומניה, „אוסטאשי" בקרו-אטיה, „מישמר הלינקה" בסלו-באקיה, וכן הלאה.

הפאשיסטים המקומיים פשטו על הרובעים היהודיים, וערכו בהם פוגרומים. הם שחטו נברים ונשים, זקנים וילדים. המפקד הגרמני הודיע כי אינו אחראי למעשים אלה, וכי אף חייל גרמני לא היה מעורב ב-נעשה. הוא גם הודיע כי החליט בסופו של דבר להתערב, וכך נמנעו פעולות חמורות עוד יותר.

כאשר חובא המפקד הגרמני לפני בית-הדין הבינלאומי ל-פושעי-מלחמה בנירנברג, אחרי המלחמה, לא התקבלה אף לא אחת מן הטענות האלה. בדרך-כלל נידון מפקד כזה למיתה ו-הוצא להורג.

ל יחודי במדינת-ישראל חייב לזכור את הפרק האפל הזה ב-תולדות העם היהודי, כדי לראות את „טבח ראשיהשנה" בכירדן ב-מרסקטיבה הנכונה. שום יהודי — ושום אדם הגון אחר בעולם כולו — לא קיבל מ-עולם את הטענה הפחדנית של מפקדים גרמניים, וביניהם כאלה שטענו לאחר מכן כי היו תמיד אנטינאצים מובהקים — כאילו

אינם אחראיים למה שהתרחש ב-איזורי-הפיקוד שלהם, ושלא היתה להם שליטה על הקהילוינגים ה-מקומיים של שילטון-הכיבוש הגר-מני.

כל יהודי המיד — וכצדק — את מלוא האחריות על-השילטון הגרמני.

היה ברור לחלוטין כי באף איזור-כיבוש, שבו היה מצוי הצבא הגרמני, לא יכלה שום כנופיה פאשיסטית מקומית לפעול בלא היתר גרמני. הטענה כאילו הצבא הגרמני „לא היה שם" כאשר בוצע מעשה-זוועה כלשהו, משוט אינה לעניין.

שום כללים אחרים — מדי-קריוס או מי-שפטיים — אינם יכולים לחול על אשר התרחש בכירדן.

בתבי-אישום

ה מצב הצבאי, המדיני ו-המסרי כלל אינו נתון בספק, ואלה הם עיקריו:

● בפקודת ממשלת-ישראל (או של אריאל שרון ומנחם בגין, ש-פעלו בשם הממשלה) נכנס צה"ל למערב כירדן.

● ברגע שנכנס לשטח זה, הפך צה"ל צבא-כיבוש לכל דבר, ומלוא האחריות לכל מה שהתרחש שם מאותה עת והלאה חלה באופן-חד-משמעי על ממשלת-ישראל, סר ה-ביטחון והרמטכ"ל.

● במיבצע זה מורק הנשק מן-המיליציות המוסלמיות הקטנות, ש-הגנו עד אז על האוכלוסיה.

● צה"ל הקיף את מחנות הפליטים בדרום-כירדן, ומנע כל כניסה אליהם ויציאה מהן. השליטה של צה"ל היתה מושלמת, לא רק להלכה אלא גם למעשה.

● מאותו זמן נמנעה כניסתם של עיתונאים ישראלים לכל ה-שטח.

● שר-הביטחון והרמטכ"ל ה-חי יטו שלא להכניס את חיילי צה"ל

מחנות גוויותיהם של איש צעיר ושל אדם זקן, האובש מיכנסי פידמה ליד המריצה, התמונה צולמה ביוס שבת בבוקר, לפני שעברו והדפורים במחנות.

שתי נשים

מהחת לגלגלי הטרקטור, מוסלות גוויותיהן של שתי נשים, פניה של האשה הקרובה יותר למצלמה מרוסקות. ליד ראשה אפשר להבחין בכפ"ר של גויה אחרת.

● למחנות עצמם, אלא להניח ל-פלאגות ולאנשי סעד חדאד לערוך במחנות „טיהור".

● בעת הכניסה למחנות, ערכו הפלאגות מיסדר צבאי פומבי, ב-נוכחות קציני צה"ל. מיסדר זה צו-לם ושודר על-ידי הטלוויזיה ה-ישראלית.

● לדי הפלאגות נמסרו על-ידי צה"ל תצלומי-אוויר של המח-נות, כך דיווחו אמצעי-התקשורת הישראלים. יש להניח כי הוגשה גם כל עזרה מעשית אחרת.

● במשך פעולת הפלאגות ב-מחנות, בשעות הלילה, צה"ל האיר את הסביבה בנורים, כדי להקל על מלאכתו.

● ברגע שנכנסו הפלאגות, החלה השחיטה הכללית, במרחק של כמה עשרות ומאות מטרים מ-אנשי-צה"ל. השחיטה נמשכה 36 שעות ויותר. הדי היריות נשמעו היטב, והיה ברור לכל בר-דעת ש-אין אלה הדים של קרב, מה גם ששום התנגדות של ממש במחנות לא היתה צפויה.

● אחרי כמה שעות — ביום השישי בבוקר — כבר הגיעו הידי-עות הראשונות על הטבח הנורא. עיתונאים זרים בכירדן החלו לשגר את הידיעות הראשונות על כך למ-ערכות שלהם בעולם. למשל: העי-תון הצרפתי לה-מונד כבר קיבל בפאריס את הידיעות על טבח ב-ממדים גדולים לפני הצהריים כי-יום השישי, גם שרים בישראל שמעו על כך אז. לא יתכן כי המפק-דים של יחידות צה"ל בסביבה עדיין לא שמעו במועד זה את העדויות הראשונות מפי ניצולים בודדים, ו-לא יתכן שלא העבירו ידיעות אלה לממונים עליהם.

● עברה יממה שלמה נוספת עד שניתנה הפקודה לצה"ל לשים קץ לטבח — וגם זאת רק כאשר החגובה בעולם הגיעה לממדים כ- (המשך בעמוד 6)

זוכב האופניים

מתבונן בתדהמה בגוויות המוסלות ביוס שבת בבוקר, לפני שעברו והדפורים במחנות.

ליד המדרכה במחנה-הפליטים סאברה, זו לצד זו